

TẬP LÀM VĂN

ĐOẠN VĂN TRONG BÀI VĂN MIÊU TẢ CÂY CỐI

I – MỤC ĐÍCH, YÊU CẦU

1. Nắm được đặc điểm nội dung và hình thức của đoạn văn trong bài văn miêu tả cây cối.
2. Nhận biết và bước đầu biết cách xây dựng các đoạn văn tả cây cối.
3. Có ý thức bảo vệ cây xanh.

II – ĐỒ DÙNG DẠY HỌC

Tranh, ảnh cây gạo, cây trám đen (nếu có).

III – CÁC HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC

A – KIỂM TRA BÀI CŨ

GV kiểm tra :

– Một HS đọc đoạn văn tả một loài hoa hay thứ quả mà em yêu thích (BT2 tiết TLV trước).

+ Một HS nói về cách tả của tác giả trong đoạn văn đọc thêm *Hoa mai vàng* hoặc *Trái vải tiến vua*.

+ *Hoa mai vàng* : Tả hoa mai từ khi nó còn là nụ đến khi nở xoè ra mịn màng. Tác giả so sánh hoa mai với hoa đào, sự mềm mại của cánh hoa với lụa, mùi

hương thơm với nếp hương. Nhiều từ ngữ được chọn lọc rất chính xác : *ngõa xanh màu ngọc bích, vàng muốt, thơm lừng...*

Trái vải tiến vua : Tả trái vải từ vỏ ngoài đến khi bóc vỏ, thấy cùi vải dày, trắng ngà, hạt nhỏ, đặt lên lưỡi cảm thấy vị ngọt sất, nhai mềm, giòn, nghe như sấm sột. Từ ngữ miêu tả rất chính xác, gợi cảm.

B – DẠY BÀI MỚI

1. Giới thiệu bài

Trong các tiết học trước, các em đã biết cấu tạo của một bài văn tả cây cối ; cách quan sát cây cối, cách tả các bộ phận của cây. Tiết học này sẽ giúp các em xây dựng các đoạn văn tả cây cối.

2. Phân Nhận xét

– Một HS đọc yêu cầu của BT1, 2, 3.

– HS cả lớp đọc thầm bài *Cây gạo* (tr.32), làm việc cá nhân hoặc trao đổi cùng bạn bên cạnh, lần lượt thực hiện cùng lúc các BT 2, 3. HS phát biểu ý kiến. Cả lớp và GV nhận xét, chốt lại lời giải đúng :

+ Bài *Cây gạo* có 3 đoạn, mỗi đoạn mở đầu ở chỗ lùi vào 1 chữ đầu dòng và kết thúc ở chỗ chấm xuống dòng.

+ Mỗi đoạn tả một thời kì phát triển của cây gạo :

- Đoạn 1 : Thời kì ra hoa
- Đoạn 2 : Lúc hết mùa hoa
- Đoạn 3 : Thời kì ra quả.

3. Phân Ghi nhớ

Ba, bốn HS đọc nội dung cần ghi nhớ trong SGK.

4. Phần Luyện tập

Bài tập 1

– Một HS đọc nội dung bài tập.

– Cả lớp đọc thầm bài *Cây trám đen*, làm việc cá nhân hoặc trao đổi cùng bạn, xác định các đoạn và nội dung chính của từng đoạn.

– HS phát biểu ý kiến. Cả lớp và GV nhận xét, chốt lại lời giải đúng :

Bài *Cây trám đen* có 4 đoạn, mỗi đoạn mở đầu ở chỗ lùi vào một chữ đầu dòng và kết thúc ở chỗ chấm xuống dòng.

+ Đoạn 1 : Tả bao quát thân cây, cành cây, lá cây trám đen.

+ Đoạn 2 : Hai loại trám đen : trám đen tẻ và trám đen nếp.

+ Đoạn 3 : Ích lợi của quả trám đen.

+ Đoạn 4 : Tình cảm của người tả với cây trám đen.

Bài tập 2

– GV nêu yêu cầu của bài, gợi ý :

+ Trước hết, em xác định sẽ viết về cây gì. Sau đó, suy nghĩ về những lợi ích mà cây đó mang đến cho con người.

+ Có thể đọc thêm 2 đoạn kết sau cho HS tham khảo :

Đoạn 1 : Cây chuối dường như không bỏ đi thứ gì. Củ chuối, thân chuối để nuôi lợn ; lá chuối gói giò, gói bánh ; hoa chuối làm nộm. Còn quả chuối chín ăn vừa ngọt vừa bổ. Còn gì thú vị hơn sau bữa cơm được một quả chuối ngon tráng miệng do chính tay mình trồng.

Đoạn 2 : Em rất thích cây phượng, vì phượng chẳng những cho chúng em bóng mát để vui chơi mà còn làm tăng thêm vẻ đẹp của trường em. Những trưa hè êm ả, được ngắm hoa phượng rơi thật thích thú biết bao nhiêu.

– HS viết đoạn văn.

– Một vài HS khá, giỏi đọc đoạn viết. GV hướng dẫn cả lớp nhận xét, góp ý. Từng cặp HS đổi bài, góp ý cho nhau. Trong khi đó GV chấm chữa một số bài viết.

5. Củng cố, dặn dò

– GV nhận xét chung về tiết học. Yêu cầu những HS viết đoạn văn chưa đạt về nhà sửa chữa, viết lại vào vở.

– Dặn HS đọc trước nội dung tiết TLV tới, quan sát cây chuối tiêu ở nơi em ở hoặc qua tranh, ảnh để hoàn chỉnh được các đoạn văn theo yêu cầu của BT2, tiết học tới.